

Stand van zaken uitvoeringsplan Grip op Re-integratie

Aanleiding

In het voorjaar van 2020 is het uitvoeringsplan Grip op Re-integratie vastgesteld door college en raad. De aanleiding voor het uitvoeringsplan was tweërlei. Allereerst is eind 2019 is door bureau Necker van Naem onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de re-integratie in Dalfsen. Het onderzoek heeft geleid tot een rapportage met aanbevelingen. Ten tweede zagen we in de gemeente Dalfsen een stijgende lijn in de uitgaven en de cliëntaantallen van het sociaal domein (Wmo Jeugd, Participatie). Er was onvoldoende zicht op hoe dit wordt veroorzaakt en wat wij in de toekomst konden verwachten. Om hier meer grip op te krijgen is het project Grip op Sociaal Domein van start gegaan. Opvolging van de aanbevelingen van Necker van Naem leidt tot meer doelmatigheid en doeltreffendheid van de re-integratie. Dit draagt direct bij aan de doelstellingen van het project Grip op Sociaal Domein. Er is daarom voor gekozen om één praktisch uitvoeringsplan Grip op Re-integratie te maken dat deze twee verschillende doelen dient.

Deze memo beschrijft de stand van zaken van de actiepunten die in het uitvoeringsplan zijn genoemd. Volledigheidshalve gaat het uitvoeringsplan zelf mee als bijlage. Voor de leesbaarheid is dezelfde nummering aangehouden.

1. Versterken van de beheersing en sturing

Dit betreft maatregelen gericht op versterken van inzicht, grip en datagedreven werken met als doel:

- Versterken van administratie
- Opstellen prognoses
- Opstellen analyses
- Versterken (periodieke) monitoring
- Gefundeerde beleidssturing
- Financiële beheersing

Stand van zaken van de actiepunten:

1. **Het beschrijven en inrichten van de werkprocessen: afgerond binnen de termijn.**
De werkprocessen zijn beschreven en ingericht. De consultants en loopbaanbegeleiders zijn getraind en registreren volgens de gemaakte afspraken.
2. **Het vullen van de gegevens in het systeem: afgerond binnen de termijn.**
De gegevens van zowel de nieuwe instroom als van het zittende bestand, zijn geregistreerd in het systeem.
3. **Het optimaliseren van de verkregen informatie: afgerond binnen de termijn.**
Nieuwe werkprocessen, bijvoorbeeld door gewijzigde regelgeving, worden gelijk beschreven, ingericht en getraind. Het up to date houden van werkprocessen is onderdeel geworden van de reguliere uitvoeringspraktijk. Ook de registratie is onderdeel van de reguliere werkwijze geworden: nieuwe aanvragen en wijzigingen in het inkomen en/of de re-integratie van de client, worden gelijk en volgens de gemaakte afspraken verwerkt in het systeem. Hierop vindt periodiek monitoring plaats.
4. **Het opstellen van prognoses en analyses: deels afgerond.**
De dataset aan gegevens die als gevolg van de invoering van de vorige stappen kan worden opgeleverd geeft meer en beter inzicht in het uitkeringenbestand: zo is per client en doelgroep duidelijk wat de afstand tot de arbeidsmarkt is, welke re-integratie instrumenten zijn ingezet en wat de verwachte groeipotentie voor het komende jaar is. In het voorjaar van 2021 zijn deze inzichten aan college en raad representeerd.¹ Deze stap is conform planning afgerond.

¹ Deze presentatie gaat mee als bijlage.

Vervolgens is gestart met het datagedreven werken. Datagedreven werken is een ondersteuningstool waardoor uiteindelijk betere dienstverlening aan inwoners en bedrijven kan worden geleverd. Datagedreven werken is een procesgeoriënteerde manier van het verzamelen van bedrijfsinformatie. Het helpt om processen efficiënter en effectiever te kunnen laten verlopen (operationele excellence) en kan medewerkers beter (digitaal) ondersteunen bij het maken van (beleids-)keuzes en bij de uitvoering van hun werkzaamheden. Met behulp van een dashboard wordt informatie in de back- en frontoffice eenvoudig en digitaal toegankelijk en biedt het de mogelijkheid om gezamenlijk te monitoren en beter te interveniëren waar nodig.

Door wisselingen in personeel en het lange tijd niet opgevuld zijn geweest van de vacature op applicatiebeheer, heeft de ontwikkeling van het dashboard Participatiewet vertraging opgelopen. In 2022 is dit opnieuw opgepakt. Ontwikkelingen in de IT branche nopen tot een herbezinning op de technische inrichting. Dit wordt naar verwachting in het voorjaar van 2023 afgerond, waarna het dashboard Participatiewet kan worden gerealiseerd.

Ondanks de vertraging in het datagedreven werken kunnen en gaan we wel verder. Hoewel niet geautomatiseerd via een dashboard, kunnen de geregistreerde gegevens wel uit het systeem gehaald worden. Periodiek worden de gegevens bekeken en besproken, zodat we meer *informatiegestuurd* kunnen werken. Met de uitkomsten van de analyses kunnen gerichte interventies voor specifieke doelgroepen worden ontworpen. De analyses hebben geleid tot onder andere de volgende acties:

- Inzet op de doelgroep doelgroepers: uit de verkregen data blijkt dat we er goed in slagen om inwoners die vallen onder de baanafsprak (de 'doelgroepers') aan het werk te helpen en te houden en dat de re-integratie instrumenten loonkostensubsidie en jobcoaching hierin een belangrijke rol spelen. Het is belangrijk dat deze tijdig en voor de benodigde duur worden ingezet. Regionaal is de inzet van loonkostensubsidie en jobcoaching op beleidsmatig niveau geharmoniseerd, maar in de uitvoering nog niet. In 2022 is ingezet op regionale harmonisatie van de uitvoering van de re-integratie instrumenten loonkostensubsidie en jobcoaching. Dit is in december 2022 afgerond. Hierdoor kunnen deze re-integratiemiddelen effectiever worden ingezet, hetgeen bijdraagt aan snellere en blijvende uitstroom van deze doelgroep.
- Meer en andere inzet op de doelgroep statushouders: uit de verkregen data blijkt dat de doelgroep statushouders in de tredes met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt oververtegenwoordigd is in vergelijking tot andere doelgroepen. Enerzijds is dit logisch: na vestiging in de gemeente Dalfsen wordt eerst gestart met huisvesting en inburgering. Tegelijkertijd zien we dat de doorstroom daarna langzamer gaat dan bij bijvoorbeeld de doelgroep doelgroepers. Door de doelgroep statushouders extra en met inzet van andere re-integratie instrumenten -zoals jobcoaching-, te ondersteunen is de verwachting dat voor deze doelgroep een versnelling in de doorstroom gerealiseerd kan worden. Hiertoe zijn in 2022 regionale afspraken gemaakt over de inzet van jobcoaching voor deze doelgroep en is in de tweede helft van 2022 lokaal gestart met een werkcarrousel: een leerlijn voor (in eerste instantie alleen) de doelgroep statushouders om hen sneller door inzet van meer begeleiding de stap naar de arbeidsmarkt en uitstroom uit de uitkering te laten maken. Deze werkcarrousel wordt in 2023 voortgezet.

5. **Koppeling van beleidsdoelstellingen aan budgetten: *nog niet afgerond.***

Met het verkregen inzicht uit de analyses en het datagedreven werken is er beeld bij de besteding van de middelen op het niveau van voorzieningen, instrumenten, categorieën, doelgroepen en zelfs consultantenniveau. Daarmee is ook helder met welke (deel)budgetten de specifieke beleidspeerpunten zijn gemoeid, waarop gestuurd kan worden. In het uitvoeringsplan is aangegeven dat deze stap gemaakt kan worden na realisatie van het datagedreven werken. Deze wordt, zoals toegelicht bij punt 4, afgerond in 2023. De koppeling van beleidsdoelstellingen aan budgetten is daarom nu nog niet gerealiseerd.

Tegelijkertijd hebben we al wel meer en beter grip op de uitvoering van de Participatiewet. We hebben door de registraties eerder zicht op ontwikkelingen in uitkeringenbestand en de inzet van re-integratiemiddelen en kunnen daarmee in de bestuurlijke rapportages tijdig en nauwkeuriger bij- of

aframen. Het jaar 2021 is voor het eerst sinds jaren afgesloten met een positief financieel resultaat op de middelen uit het BUIG² en ook het jaar 2022 wordt binnen het toegekende rijksbudget afgerond.

2. Transformatie in processen en uitvoering

Dit betreft maatregelen gericht op processen met als doel:

- Versterken van rechtmatigheid en doelmatigheid
- Versterken van efficiëntie en effectiviteit in werkprocessen (zoals doorlooptijden)
- Voorkomen afwenteling andere wetten en voorzieningen (aanbod en financiering op de goede plaats)
- Versterken van toepassing van wettelijke regelingen
- Balans tussen letter van de wet en geest van de wet
- Gericht op het minder complex maken van dienstenaanbod (zo licht als mogelijk- zo zwaar als nodig)

Stand van zaken van de actiepunten:

1. **Uniformeren van de werkwijze uitvoering re-integratie: afgerond binnen de termijn.**

Deze actie is gelijktijdig met het beschrijven en inrichten van de werkprocessen opgepakt. Er is hiermee één handboek voor de uitvoering, waarin staat beschreven op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan het beleidsplan. Het up to date houden van uitvoeringsafspraken is onderdeel geworden van de reguliere uitvoeringspraktijk. De weekdate, het wekelijkse afstemmoment tussen consulenten, loopbaanbegeleiders, de adviseur Werkgeversdienstverlening, kwaliteitsmedewerker en beleidsmedewerker, is een goed middel hierbij.

3. Transformatie van aanbod en inhoud

Dit betreft maatregelen gericht op aanbod en inhoud van de ondersteuning met als doel:

- Versterken van preventie
- Versterken van gebruik van (algemeen toegankelijke) voorliggende voorzieningen
- Versterken van aanbod algemeen toegankelijke en voorliggende voorzieningen
- Versterken van zelfredzaamheid; inzet eigen netwerken
- Versterken van cliëntregie, inwoner zelf (als eerste) aan zet en verantwoordelijk
- Versterken sociale nabijheid

Stand van zaken van de actiepunten:

1. **Met de monitorings- en sturingsinformatie die met de maatregelen uit hoofdstuk 1 wordt gegenereerd is het beter mogelijk om gerichte interventies voor specifieke doelgroepen te ontwerpen: deels afgerond.**

Zoals hierboven toegelicht is het datagedreven werken nog niet volledig geïmplementeerd. Met name het dashboard (zie 2.4) en de financiële component (zie 2.5) zijn nog niet afgerond. Dat maakt, dat we de geregistreerde data nog niet optimaal kunnen benutten. Tegelijkertijd zijn op basis van de analyses al wel interventies uitgevoerd. Deze zijn beschreven onder punt 2.4.

² BUIG: Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten.